

Riigikogu korruptsioonivastase erikomisjoni seisukoht seoses nn Arsenalali kinnistute müügi problemaatikaga

20.veebruar 2017

Käesoleva aasta 18. jaanuari Äripäevas ilmus artikkel¹, milles käsitleti Põhja-Tallinnas asuvate nn Arsenalali kinnistute 2012. aastal toimunud müügiga seotud asjaolusid. Artiklist selgus, et Riigi Kinnisvara Aktiaseltsi (edaspidi RKAS) kaudu müüdud nn Arsenalali kinnistute ostjate hulgas oli oma osalust varjates ka poliitik Rain Rosimannus.

Komisjon arutas artiklis toodud asjaolusid oma istungil 23. jaanuaril. Kuna artiklist jäi kõlama kahtlus, et nn Arsenalali kinnistute müügi tehing võis teoks saada tänu sellele, et valitsuse juhtpartei Reformierakonna mõjukas poliitik kasutas on mõjuvõimu või mõnd muud korruptiivset meetodit, otsustas komisjon võtta nimetatud teema oma töökavasse ja kutsuda RKASi juhatuse komisjoni järgmisele korralisele istungile (6. veebruaril) müügiprotsessiga seotud asjaolusid selgitama.

Kuna ajakirjandus spekuleeris võimalusega, et komisjon kutsub selgitusi andma ka RKAS-i nõukogu endise esimehe Taavi Rõivase, siis pöördus Taavi Rõivas ise komisjoni poole palvega kuulata ka tema istungil ära. Komisjoni erakorraline istung, kuhu oligi kutsustud vaid Taavi Rõivas, toimus 26. jaanuaril. Ilma komisjonipoolse kutseta ja komisjoni sellest eelnevalt informeerimata oli kuulatav ise istungile kaasa võtnud ka RKAS-i praeguse ja eelmise juhatuse liikmeid.²

Sellest istungist jäid komisjoni liikmetele õhku küsimused: miks RKAS müüs kõnealused kinnistud 2012. aastal just sellise hinnaga, miks viidi lõpuni avalik enampakkumine ainult ühe osavõtjaga, kas tehingus osalenud poliitik kasutas tehingu talle soodas suunas kulgemiseks oma poliitilist mõjuvõimu. Komisjon otsustas teema käsitlemist jätkata.

6. veebruari istungil jätkati arutelu RKAS-i nõukogu praeguse esimehe Tarmo Porgandiga, kes kõneks olevate kinnistute müügi ajal, s.o 2012. aastal oli äriühingu nõukogu ja auditikomitee liige.³

30. jaanuari Eesti Päevalehe artiklist „Riik kaotas Arsenalali kinnistu müügiga üle 3, 5 miljoni euro“ selgus, et sama kinnisvara oli 2007. aastal müügis kahel avalikul enampakkumisel. Tollel ajal kinnistute omanikuks olnud ja müüki korraldanud riigi äriühing AS E-Arsenal lükkas mõlemad pakkumised tagasi. AS E-Arsenalali nõukogu esimees oli sellel ajal Eerik-Niiles Kross. Mõlemal korral pakuti üle kolme korra kõrgemat hinda kui 2012. aasta müügil. Komisjon

¹ vt Koit Brikmann „Varjatud huvi. Rosimannus: peitsin Savisaare - kartuses oma ärihuvi“. Äripäev, 18.01.2017, lk 4-5.

² vt komisjoni istungi protokoll nr 51; <https://www.riigikogu.ee/tegevus/dokumendiregister/dokument/161d1a0b-3f0e-43d9-8f2d-45ad24fdc9da/>

³ vt komisjoni istungi protokoll nr 52;

<https://www.riigikogu.ee/tegevus/dokumendiregister/dokument/803e9ccb-bcca-4668-9c36-561c9fd9c7ba/>

edastas ka E.-N. Krossile kutse tulla selgitama 2007. aastal toimunud müügi asjaolusid, kuid kahetsusväärset teatas kutsutu viimasel hetkel oma välislähetusest USA-sse.

Komisjon tutvus iseseisvalt AS E-Arsenali nõukogu 2007. aasta vastavate protokollidega ja kõneks olevate kinnistute hilisemate hindamisaktidega. Varasemate eksperdi hinnangute hinnad olid nn Arsenali kinnistute 2012. aasta lõplikust müügi hinnast kõrgemad.

Kuna põhjalikumaks uurimiseks ei ole erikomisjonil juriidilist jõudu ja pädevust, otsustati teema käsitus lõpetada käesoleva seisukohaga:

1. Riigikogu korruptsioonivastane erikomisjon taunib Eesti Reformierakonna endise mõjuka poliitiku varjatud kujul osalemist nn Arsenali kinnistute tehingus. Selline korruptiivne näiv teguviis kahjustas riigi äriühingu RKASi ja laiemalt kogu avaliku võimu mainet. Poliitikute osalemine ettevõtluses ja nende ettevõtlusalane tegevus aktiivses poliitikas osalemise ajal ja ka mõistlikul perioodil pärast selle lõppu peab olema avatud ja läbipaistev. Varjatud osaluse omamine võib olla korruptiivne või näida korruptiivne ja kahjustada riigi mainet.
2. Erikomisjon juhib tähelepanu, et RKAS peaks hea seisma selle eest, et riigivara müümisel teenitav tulu oleks võimalikult suur ja ostjate vahel toimiks hinda positiivselt mõjutav konkurents. Samuti kaaluma võimalust tunnistada nurjunuks vara müügi avalikud pakkumused, kus osaleb ainult üks pakkuja.

Kinnitatud erikomisjoni 2017. aasta 20. veebruari istungil